

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 4Csp/55/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619201474
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Marián Mokoš
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2020:4619201474.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Mariánom Mokošom v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1.) C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. T. XXXX/X, XXX XX Q., zastúpená Z. združenie OPOS so sídlom A. Hlinku 1084/24A, 914 01 Trenčianska Teplá, IČO: 51 147 688 a 2.) D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. T., M. XX/XX, XXX XX Q., o zaplatenie 13.559,43 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1./ a 2./ rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 13 559,43 eura s 5% ročným úrokom z omeškania od 23.11.2018 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. V časti o zaplatenie úroku vo výške 6,59% ročne zo sumy 12 191,74 eura od 23.11.2018 do zaplatenia súd žalobu zamietá.

III. Súd žalobcovi priznáva náhradu trov konania proti žalovaným v 1./ a 2./rade v rozsahu 90%, o výške ktorých rozhodne tunajší súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1./ Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných v 1./ a 2./rade zaplatenia sumy 13 559,43 eura so 6,59% ročným úrokom zo sumy 12 191,74 eura od 23.11.2018 do zaplatenia a s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 13 559,43 eura od 23.11.2018 do zaplatenia s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného z dôvodu, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. 1220771 5 06 bola so žalovanými uzatvorená zmluva o medziúvere č. 1220771 2 07 a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. 1220771 5 06 zo dňa 09.02.2012, na základe ktorej bol žalovanej v 1./rade poskytnutý medziúver vo výške 13 600 eur a žalovaný v 2./rade prevzal ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku žalobcu ak ju neuspokojí žalovaná v 1./rade. V zmysle zmluvy o úvere sa žalovaní v 1./ a 2./rade zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky za medziúver a vklad na konto sporenia, pričom mesačná splátka úroku za medziúver počas prvého roka zodpovedala 3,59% ročnému úroku za úver vo výške 40,69 eura a po prvom roku 6,59% ročnému úroku za úver vo výške 74,69 eura. Vklad na konto sporenia bol vo výške 21,76 eura a poistenie vo výške 5,44 eura a preto počas prvého roka bola splátka vo výške 67,89 eura (40,69 + 21,76 + 5,44) a po uplynutí prvého roka vo výške 101,89 eura (74,69 + 21,76 + 5,44) a žalovaní ju platili na konto sporenia č. 1220771 5 06. Žalovaná v 1./rade porušila zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestala riadne a včas splácať a preto bola listom zo dňa 17.10.2018 vyzvaná na doplatenie omeškaných splátok a keďže na výzvu nereagovala rovnako ako aj žalovaný v 2./rade, tak dňa 22.11.2018 došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru bola nasporená suma vo výške 1 408,26 eura zúčtovaná so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 13 600 eur a teda nedoplatok na istine predstavuje 12 191,74 eura a okrem toho nedoplatok na úrokoch z úveru do 22.11.2018 sumu

1 187,05 eura. Zvyšok nedoplatku predstavujú nezaplatené poplatky za poistenie od mája 2016 do novembra 2018 spolu vo výške 168,64 eura a poplatok za kópiu dokumentov bez úradného overenia spolu s DPH vo výške 12 eur.

2./ Žalovaná v 1./rade s podanou žalobou nesúhlasila a žiadala ju v celom rozsahu zamietnuť s poukazom na to, že počas celej doby spláca iba úroky a vôbec sa jej neodpočítava istina z úveru. Z poskytnutých dokladov nevie, koľko zaplatila a poukazovala na to, že žalobca pri poskytovaní úveru ani neskúmal, či bude schopná tento splácať. V písomnom vyjadrení zo dňa 26.11.2019 (č.l. 96) nespochybnila, že uzavretá zmluva má všetky náležitosti v zmysle § 7 zákona č. 310/1992 Zb., avšak poukazovala na to, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, ktorú je potrebné posudzovať podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Namietala zrozumiteľnosť a určitosť zmluvy a skutočnosť, či táto obsahuje všetky podstatné náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z. a či bola žalovaným zo strany žalobcu poskytnutá odborná starostlivosť a skúmanie bonity pri uzatváraní zmluvy. Taktiež namietala správnosť tabuliek predložených žalobcom a poukazovala na to, že žiadala o úver vo výške 13 733,40 eura, avšak v zmluve je uvedená výška úveru 13 600 eur. V prípade, že by bola zaviazaná na úhradu dlhu, požadovala, aby jej to bolo umožnené v splátkach po 50 eur mesačne. Na pojednávaní žalovaná v 1./rade uviedla, že úver platila, ale stála z neho neubúdalo a tento jej bol poskytnutý za účelom prerábky bytu, ale v skutočnosti peniaze na tento účel ani nepoužila. V tomto prípade išlo prakticky už o druhý úver, pričom predchádzajúci úver jej odrátili a musela predložiť doklady o prerábke bytu. Úver prestala splácať v máji 2015 alebo 2016 a potom sa dohodla na splátkach po 27 eur poukážkou, avšak už ani tieto splátky neuhrádza.

3./ Žalovaný v 2./rade potvrdil, že išiel za ručiteľa na úver žalovanej v 1./rade a keď mu prišli upomienky, tak ju napomínal, aby úver splácala. Na úvere on nič neplatil a nevie sa vyjadriť, koľko zaplatila na úvere žalovaná v 1./rade. Keďže je na invalidnom dôchodku, ktorý poberá vo výške 350 eur mesačne a spláca svoj úver zo stavebnej sporiteľne vo výške okolo 13 000 eur, tak by mal problém splácať úver žalovanej v 1./rade.

4./ Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaných v 1./ a 2./rade ako aj oboznámením sa s predloženými dokladmi, z ktorých zistil, že žalobca dňa 09.02.2012 uzavrel so žalovanou v 1./rade ako dlžníčkou a žalovaným v 2./rade ako ručiteľom zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej na preklenutie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení poskytol žalovanej v 1./rade medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení a predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 13 600 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok sa medziúver mal zúčtovať s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia na stavebný úver pod č. 1220771 5 06 vo výške cca 8 354,44 eura. Podľa základných podmienok úverovej zmluvy sa jednalo o stavebný/spotrebiteľský úver na dobu určitú s tým, že cieľová suma zmluvy o stavebnom sporení bola 13 600 eur a celková výška medziúveru tiež 13 600 eur. Celková čiastka medziúveru/stavebného spotrebiteľského úveru, ktorú mal dlžník zaplatiť predstavovala 30 359,68 eura s tým, že výška mesačného vkladu na stavebné sporenie činila 21,76 eura a tieto vklady sa mali platiť mesačne vždy k prvému dňu mesiaca, pričom dlžník mal zaplatiť na účet stavebného sporenia 176 splátok. Zároveň bola dohodnutá výška úrokov z omeškania z omeškaných vkladov vo výške 5% ročne. Úroková sadzba medziúveru pre prvý rok predstavovala 3,59% ročne a pre druhý až piaty rok 6,59% ročne s tým, že RPMN bola vyčíslená na 7,23% ročne. Výška mesačnej splátky úrokov z medziúveru spolu s poplatkom za prijatie do poistenia pre prvý rok činila 46,13 eura a od druhého roku vo výške 74,69 eura + 5,44eura mesačne. Počet splátok úrokov z medziúveru do pridelenia cieľovej sumy bol dohodnutý 176. Úroková sadzba stavebného úveru na celú dobu trvania stavebného úveru bola 4,7% ročne a RPMN 6,64%. Výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru a poplatku za prijatie do poistenia činila 101,89 eura a bolo dohodnutých 107 splátok istiny a úrokov stavebného úveru. Konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru bola do 30.09.2035.

5./ Listom zo dňa 17.10.2018 žalobca upozornil oboch žalovaných na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru z dôvodu, že napriek zaslaným výzvam nedošlo k uhradeniu vkladu na účte stavebného sporenia resp. omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky za mesiac október 2018 spolu vo výške 713,23 eura a následne listom zo dňa 22.11.2018 žalobca oznámil žalovanej v 1./rade vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru k 22.11.2018 a žiadal vrátiť celú dlžnú sumu vrátane príslušenstva vo výške 13 687,99 eura a zároveň o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru upovedomil aj žalovaného

v 2./rade listom zo dňa 22.11.2018. Podľa výpisu z účtu stavebného sporenia (č.l. 24) žalovaná v 1./rade realizovala vklady na účet stavebného sporenia až do mája 2017, pričom ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavovala nasporená suma 1 408,26 eura. Z výpisu z účtu medziúveru (č.l.27) vyplýva, že žalovaná v 1./rade platila splátky na účet medziúveru do mája 2017 a od novembra 2017 už na účet vkladala iba po 27,44 eura, pričom ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavoval nedoplatok na istine medziúveru sumu 12 191,74 eura, na nezaplatených poplatkoch sumu 180,64 eura a na nezaplatených úrokoch za úver sumu 1 187,05 eura, čo je spolu 13 559,43 eura (dňom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru bola na nedoplatok započítaná suma 1 408,26 eura zo stavebného sporenia).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia, upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa ods.3 dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ods.4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 546 Občianskeho zákonníka, dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

Podľa § 548 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ručiteľ je povinný dlh splniť, ak ho nesplnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval.

Podľa ods. 2 ručiteľ môže proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník.

Podľa § 550 OZ, ručiteľ, ktorý dlh splnil, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi.

6./ Na základe vykonaného odkazovania dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu na zaplatenie sumy 13 559,43 eura s príslušenstvom je dôvodná, i keď nie v celom rozsahu. Predmetom konania je nárok žalobcu vyplývajúci z uzatvorenej Zmluvy o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere zo dňa 09.02.2012 so žalovanou v 1./rade ako dlžníkom, na základe ktorej bol dlžníkovi poskytnutý medziúver vo výške 13 600 eur, ktorý sa zaviazal dlžník splácať v mesačných splátkach na účet stavebného sporenia, vrátane úrokov za poskytnutý medziúver a súčasne platiť poplatok za poistenie úveru. Ročná úroková sadzba bola stanovená na fixnú dobu pre prvý rok vo výške 3,59% ročne a pre druhý až piaty rok vo výške 6,59% ročne a RPMN 7,23%. Keďže dlžník úver riadne a včas nezaplatil, žalobca listom zo dňa 22.11.2018 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a k uvedenému dňu zároveň vyzval dlžníka na zaplatenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 22.11.2018 predstavovala sumu 13 687,99 eura. Uvedené oznámenie bolo písomne doručené a dané na vedomie aj žalovanému v 2./rade ako ručiteľovi predmetného úveru.

7./ Z obsahu spisu je nesporné, že žalobca pri uzatváraní zmluvy o úvere vystupoval ako veriteľ, t. j. osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná v 1./rade vystupovala ako spotrebiteľ, t. j. osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Je pritom nesporné, že predmetná zmluva o úvere má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení, pričom na ďalšie všeobecné podmienky odkazuje. Spotrebiteľská zmluva je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva s uvedenými znakmi a to bez ohľadu na to, či je upravená v Občianskom, Obchodnom zákonníku alebo inom osobitnom zákone. Podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení a doplnení niektorých

zákonov je spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. S poukazom na uvedené aj predmetnú zmluvu o stavebnom - spotrebiteľskom úvere je potrebné považovať svojou povahou za zmluvu spotrebiteľskú. Aplikáciou zásady *lex specialis derogata lex generalis*, t. j. pokiaľ špeciálny predpis obsahuje odlišnú právnu úpravu, má prednosť pred všeobecným zákonom, je špeciálnou právnou úpravou v prejednávanej veci zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, upravujúce problematiku spotrebiteľského práva, ktorá má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je v tomto prípade Obchodný zákonník, a preto je nevyhnutné posudzovať predmetný právny vzťah medzi stranami sporu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Zároveň vždy je potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy, pričom v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa tu vyvstáva požiadavka, aby v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva bola aplikovaná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku. Správnosť aplikácie občiansko-právnej úpravy, ktorá má zároveň spotrebiteľský charakter z ústavno-právneho hľadiska nespochybňuje ani Ústavný súd SR (uznesenie ÚS SR z 19. 06. 2013 sp. zn. I. ÚS 402/2013).

8./ Z obsahu posudzovanej úverovej zmluvy vyplýva, že táto obsahuje okrem všeobecných náležitostí aj náležitosti požadované podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a to hlavne celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť ako aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Podľa názoru súdu je táto zmluva dostatočne zrozumiteľná a určitá a teda neobstoja námietky žalovanej v 1./rade o jej nezrozumiteľnosti a neurčitosti uvedené v písomnom vyjadrení zo dňa 26.11.2019, ktoré bližšie ani nešpecifikovala a iba všeobecne namietala neplatnosť úverovej zmluvy. Rovnako tak výpisy z účtu stavebného sporenia a z účtu medziúveru vo forme tabuliek sú podľa názoru súdu dostatočne zrozumiteľné a prehľadné a obsahujú úplný prehľad o výške a počte vkladov zaplatených žalovanou v 1./rade ako aj o výške nasporenej sumy na účte stavebného sporenia a o výške nedoplatkov na istine, úrokoch a poplatkoch na účte medziúveru ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Správnosť údajov uvedených v tabuľkách je možné overiť z výpisov z účtu medziúveru za jednotlivé roky od jeho poskytnutia až do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a rovnako tak aj z výpisov z účtov stavebného sporenia za to isté obdobie. Z uvedeného dôvodu súd námietky žalovanej v 1./rade týkajúce sa správnosti vyššie uvedených údajov bez bližšej konkretizácie námietok považoval za právne irelevantné. Z obsahu zmluvy ako aj amortizačných tabuliek pre medziúver a stavebný úver je zrejmé, aké poplatky a v akom období mala žalovaná v 1./rade platiť a teda neobstoja jej námietky, že viac rokov platila iba úroky a zostatok na istine sa nemenil. Pokiaľ ide o jej námietky ohľadom skúmania bonity klientov pri uzatváraní zmluvy, tak súd poukazuje na obsah žiadosti o úver bez záložného práva (č.l. 103) zo dňa 03.02.2012 podpísanej žalovanými v 1./ a 2./rade, z ktorej vyplýva, aké skutočnosti skúmal žalobca pred schválením stavebného medziúveru a aké doklady zo strany žalovaných boli predložené a okrem toho súd poukazuje aj na skutočnosť, že majetkové pomery žalovanej v 1./rade v čase uzatvárania zmluvy jej nepochybne umožňovali, aby riadne platila splátky stavebného sporenia ako aj splátky medziúveru po dobu najmenej 5 rokov a až potom sa zrejme zmenili jej pomery, čo pri uzatváraní samotnej zmluvy nebolo možné predvídať. Námietky žalovanej v 1./rade ohľadom skúmania bonity by bolo možné považovať za dôvodné len v tom prípade, ak by splátky stavebného sporenia a medziúveru nebola schopná platiť krátko po uzavretí zmluvy, avšak žalovaná v 1./rade po dobu najmenej 5 rokov tieto riadne uhrádzala.

9./ Vzhľadom k tomu, že v dôsledku porušenia platobnej disciplíny zo strany žalovaných v 1./ a 2./rade došlo žalobcom k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, tak povinnosťou žalovaných bolo zaplatiť nedoplatok na istine úveru, úrokoch a poplatkoch, avšak ani jeden z nich si uvedenú povinnosť nesplnil, i keď žalovaný v 2./rade vystupoval v zmluvnom vzťahu ako ručiteľ a teda jeho povinnosťou bolo dlh splniť, ak ho nesplnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval. Z uvedených dôvodov súd zaviazal žalovaných v 1./ a 2./rade zaplatiť žalobcovi sumu 13 559,43 eura pozostávajúcu z istiny vo výške 12 191,74 eura, z úrokov z úveru do 22.11.2018 v sume 1 187,05 eura a z nedoplatkov na poplatkoch za poistenie v sume 168,64 eura ako na poplatkoch za kópie dokumentov v sume 12 eur ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, všetko spolu s 5% ročným úrokom z omeškania podľa § 369 ods. 1 ObZ tak, ako bol dohodnutý zmluvnými stranami v úverovej zmluve s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, keďže v tomto prípade ide o samostatné spoločenstvo na strane žalovaných. Súd podľa § 232 ods. 3 CSP uložil žalovaným v 1./ a 2./rade lehotu na plnenie 3 dni od právoplatnosti rozsudku, i keď uvedené ustanovenie umožňuje

súdu v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu na plnenie prípadne umožniť plnenie v splátkach. Lehota na plnenie môže byť rozhodnutím súdu predĺžená, ak to odôvodňujú konkrétne okolnosti prípadu, spravidla v prípadoch, keď je splnenie uloženej povinnosti v lehote 3 dní objektívne nemožné. Súd môže povoliť plnenie v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, pričom z hľadiska úvahy súdu je smerodajné, či má žalovanému, ktorého povinnosť určil, priznať výhodu splátok, a to najmä s ohľadom na výšku priznaného plnenia a platobnú schopnosť žalovaného. Takéto rozhodnutie súdu musí byť podložené zistením všetkých potrebných skutočností a zároveň musí prihliadať na povahu prejednávanej veci, výšku priznaného nároku, ako aj osobné pomery strán, pričom takáto hodnotiacia úvaha súdu nemôže byť ľubovoľná. Okrem toho je potrebné zaoberať sa dobou, po ktorú budú žalovaní dlh splácať, či je táto primeraná aj s ohľadom na výšku dlhovanej sumy a či splácanie dlhu v tejto výške nepredstavuje neúmerne zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa. Žalovaná v 1./rade síce požiadala o umožnenie splácať dlh v splátkach po 50 eur mesačne a uvedenú žiadosť odôvodnila tým, že poberá iba invalidný dôchodok vo výške 119,50 eura, čo dokladovala rozhodnutím Sociálnej poisťovne, avšak podľa názoru súdu neuviedla žiadne iné skutočnosti a podmienky, ktoré by odôvodňovali povolenie splácania dlhu v splátkach. Žalovaná v 1./rade nepreukazovala, aké sú jej osobné a iné majetkové pomery okrem výšky invalidného dôchodku a pri umožnení splácania dlhu v splátkach po 50 eur mesačne by podľa názoru súdu vzhľadom na výšku dlhu bola žalovaná v 1./rade neúmerne zvýhodnená na úkor veriteľa, keďže dlh by splácala viac ako 20 rokov. Pokiaľ by jediným príjmom žalovanej v 1./rade bol iba invalidný dôchodok vo výške 119,50 eura mesačne, tak jeho výška a potreba uspokojovania iných životných potrieb žalovanej v 1./rade by reálne ani neumožňovali, aby žalovaná v 1./rade splácala dlh čo i len po 50 eur mesačne. Z uvedených dôvodov súd neumožnil žalovanej v 1./rade splácať dlh v splátkach po 50 eur mesačne a ponechal lehotu na plnenie v zmysle § 232 ods. 3 CSP.

10./ V časti o zaplatenie úrokov vo výške 6,59% ročne zo sumy 12 191,74 eura od 23.11.2018 do zaplatenia, čo predstavuje nárok na úhradu úrokov z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd v tejto súvislosti poukazuje na aplikačnú prax súdov, ktorá sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti, a teda, či popri úroku z omeškania a iných sankciách, tieto žalobcovi patria, už zaoberala. Najvyšší súd SR vo veci 4Obo 143/1998 uviedol, že dohodnuté úroky z poskytovaných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Uvedené rozhodnutie akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. 09. 2012. K záveru súdov, že: "...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie úrokov z úveru" ústavný súd nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

11./ Pokiaľ žalobca vyhlásil splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom k 22.11.2018, týmto svojím jednostranným právnym úkonom zásadne zmenil pôvodne dohodnutý úverový vzťah a zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, keďže zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny, na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na základnú charakteristiku úverového vzťahu, keď v dôsledku uzatvorenia zmluvy o úvere dochádza u veriteľa k stavu absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia, za čo mu prináleží zmluvne dojednaný úrok, ktorý predstavuje cenu peňazí, t. j. odplatu za to, že veriteľ počas trvania zmluvného vzťahu nemá istinu úveru v dispozícii a nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk. Tento absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok dojednaný v zmluve, ktorý je splácaný spolu so splátkami úveru.

12./ V prípade, ak dôjde k predčasnemu alebo k mimoriadnemu zosplateniu úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa, v dôsledku ktorého dôjde k zmene pôvodného úverového vzťahu, vznikne (tak, ako sa stalo aj v danej veci u žalobcu) nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru, to znamená, že veriteľ má právo získať okamžite celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá

obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým teda stráca nárok veriteľa na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Naproti tomu, v dôsledku tohto jednostranného právneho úkonu veriteľa, dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba, a teda užívať a splácať ich postupne v splátkach a vznikne mu povinnosť uhradiť celú požičanú sumu spolu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatnenia. Pokiaľ si dlžník nesplní svoju povinnosť vrátiť požičané prostriedky, má veriteľ možnosť vymáhať si celú zosplatnenú pohľadávku (úver) a dlžník, ktorý nesplní povinnosť vrátiť zosplatnenú pohľadávku, sa dostáva do omeškania a je povinný uhradiť veriteľovi aj úrok z omeškania. V opačnom prípade by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Za takejto situácie by nastal stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo.

13./ Podľa názoru súdu, len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov, a teda do mimoriadneho zosplatnenia celého úveru v danej veci bolo možné požadovať úrok z úveru a po zosplatnení pohľadávky má veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania a nemá už nárok na zmluvne dojednaný úrok. Nárok na úroky z úveru po jeho zosplatnení nevyplývajú ani zo zmluvného dojednania strán sporu (rozsudok KS v Nitre sp.zn. 9Co/52/2019 zo dňa 10.10.2019). I keď žalobca poukazoval na ustanovenie čl. VII bod 6 zmluvy o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere, kde sa uvádza, že odstúpením od tejto zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky, tak k tomu súd uvádza, že toto ustanovenie zmluvy sa vzťahuje na prípad odstúpenia od zmluvy, kde v čl. VII bod 1 je špecifikované, za akých podmienok má veriteľ právo odstúpiť od zmluvy, avšak spôsob ukončenia zmluvného vzťahu v prejednávanej veci teda vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je upravený vo všeobecných podmienkach pre stavebné sporenie pre fyzické osoby v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a to v čl. XIX bod 3 písm. b) (č.l. 16), podľa ktorého môže stavebná sporiteľňa jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľne v lehote, ktorú určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru, avšak toto ustanovenie neobsahuje povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Táto povinnosť mu vzniká len v prípade odstúpenia od zmluvy o úvere zo strany stavenej sporiteľne, ale v tejto veci k odstúpeniu od zmluvy nedošlo, pretože veriteľ využil iný inštitút a to vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru.

14./ Je pravdou, že aktuálna rozhodovacia činnosť krajských súdov v otázke priznávania úrokov z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru je rôzna, ale v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v zmysle čl. 2 základných princípov, na ktorých je postavený CSP, je potrebné pod ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít rozumieť rozhodnutia Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR, ako i Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora EÚ. To znamená, že rozhodnutia všeobecných súdov do pojmu ustálená rozhodovacia prax nespádajú. Súd preto poukazuje na rozhodnutie NS SR R 59/98, v zmysle ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, resp. do predčasnej splatnosti; následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už len úroky z omeškania. Takýto záver vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Obo 143/98.

15./ O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa úspechu strán v konaní, pričom podľa názoru súdu je možné vzhľadom na výsledok sporu priznať žalobcovi náhradu trov konania proti žalovaným v 1./ a 2./rade v rozsahu 90%, keďže z požadovanej sumy 13 559,43 eura s príslušenstvom bola jeho žaloba zamietnutá iba v časti úrokov vo výške 6,59% ročne zo sumy 12 191,74 eura od 23.11.2018 do zaplatenia a výšku uvedeného nároku v čase rozhodovania súdu nie je možné presne vyčísliť s tým, že podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Topoľčany.

Podľa §-u 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutie smeruje,

v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).